

פסחים קטז. (המשנה הראשונה) עד קטז: (סוף העמוד)

ביאורי מושגים

השאלה - ר' חיים מבריסק הסביר שבלייל הסדר יש חיוב של סיפור שהוא מעבר ל**חיוב התמידי של זיכרון יציאת מצרים**. יש הבדל בין דו-שיח בנושא מסויים לבין אמירה עצמאית. דו-שיח הינו משמעותי יותר וחוּדָר יותר אל תוכו של האדם, לאמירה עצמאית אנו מתייחסים מבחוץ. דו-שיח עוזר לנו לחוות בעצמנו את יציאת מצרים. לכן כולם חייבים לשאול ולספר ביציאת מצרים.

המשנה

ההגדה

זמנה - אחרי שתיית הכוס השניה,
הקדמה - יש להקדים להגדה שאלות, (ואם הבן לא שואל מעצמו יש ללמדו לשאול)
המבנה - מתחיל בגנות ומסיים בשבח.

כולם חייבים ליצור דו שיח בנושא סיפור יציאת מצרים:
 1. אפילו אדם בודד צריך לשאול את עצמו.
 2. אפילו תלמיד חכם מובהק חייב בסיפור יציאת מצרים

לפי חלק מהגירסאות ניתן ללמוד מרב נחמן שאין צורך דווקא בשאלות ותשובות, העיקר הוא ליצור דו-שיח ומעורבות.

מהי הגנות שבה מתחילים:
רב: 'מתחילה עובדי ע"ז היו אבותינו' (שפל רוחני)
שמואל: 'עבדים היינו לפרעה במצרים' (שפל גופני)

המשנה

1. ר"ג: חובה להזכיר את שלושת החיובים: פסח, מצה ומרור. ולהסביר את משמעותם (פסיחת הא-ל על בתינו, החיפזון שבו יצאנו ממצרים והקושי של העבודה במצרים)
2. בכל דור אדם חייב לראות את עצמו כאילו הוא בעצמו יצא ממצרים שנאמר 'בעבור זה'
3. איזהו חלק מההלל יש לומר לפני האוכל:
ב"ש: רק את הפרק הראשון,
ב"ה: את שני הפרקים הראשונים,
4. הברכה שאחרי החלק הראשון של ההלל:
ר' טרפון: ברכה קצרה - ולכן אין לה חתימה,
ר' עקיבא: ברכה ארוכה - ולכן יש לה חתימה (גאל ישראל')

כשאומר מצה - צריך להגביה את המצה, כשאומר מרור - צריך להגביה את המרור, כשאומר פסח - אסור לו להגביה את הזרוע (כיוון שזה יראה כאילו מקריב קדשים בחוץ)

רב אחא ב"י: עיוור פטור מסיפור יציאת מצרים - נאמר 'זה' (ובבן סורר הרי ממעטים עיוור כיוון שכתוב 'זה')

רב יוסף ורב ששת: עיוור חייב בסיפור יציאת מצרים (ה'זה' שנאמר כאן שונה מה'זה' של בן סורר)